RĂSCOALA PIEILOR ROSII

TIGRUL INDIENILOR

GUSTAV AIMARD

RĂSCOALA PIEILOR ROȘII

Mare roman de aventuri pentru tineret

Traducere de Patty Marinescu

Nr. 5

IMERIA BUCUREȘTI"

Rezumatul capitolelor precedente

Doi tineri francezi Valentin şi Luis debarcă în Chilli, plecaţi fiind în căutarea aventurilor şi a unei frumoase chilliene, Dona Rosario del Valle, de care este îndrăgostit Luis de Presbois Cranco.

In aceiaşi vreme, la Santiago de Chilli, un grup de zece patrioţi, făcând parte din „Inimile întunecate", este condamnat la moarte, din ordinul generalului Bustamente.

Don Tadeo de Leon, şeful patrioţilor, scapă însă cu o rană superficială. In momentul când să fugă însă, este răpit de doi oameni, care-l duc în casa curtezanei Linda — fosta lui soţie pe vremuri — vrând să-l întrebe unde se află fata lor.

In timp ce mai e leşinat, Don Tadeo e privit cu ură de Linda, care exclamă: „Trebue să-l fac să suporte flăcările iadului..."

Ura Lindei este nemărginită, aflând că Don Tadeo iubeşte pe alta: pe Dona Rosario de Valle. Dispune ca rivala să fie omorâtă şi tot odată cheamă şi complicii dându-le ordin ca Don Tadeo să fie executat.

Salvarea soseşte în ultima secundă. Şeful salvatorilor este Don Gregorio Peralta, un însufleţit membru al Patrioţilor, supranumit „Regele Intunericului". Don Tadeo este salvat, dar aducând aminte de cuvintele de ură şoptite de Linda că Dona Rosario va fi ucisă, aleargă împreună cu salvatorii săi, într'o fugă nebună, spre locuinţa Donei Rosario.

Intre timp intră în acţiune şi cei doi fraţi francezi Valentin şi Louis, care sunt în căutarea frumoasei chilliene: Dona Rosario de Valle.

Don Pedro ajunge la Santiago, iar generalul Bustamonte pune la cale un joc dublu pentru a-i doruta pe inamici.

După o hotărâre rapidă, pleacă la „Quinta Verde" ca să pătrundă în cuibul „Inimilor Intunecate", dar preşedintele dispune ca să fie omorât. Intretimp Lois şi Valentin, care îşi transformă numele în Buffallo Bill, plec spre Aroncania..

— In regulă, spuse Luis.

— Bună idee, cu atât mai mult cu cât nu prea aveam cu ce vă ospăta.

— Pâinea unui prieten e bună, făcu şeful sentenţios.

— Ai răspuns foarte bine, numai că, di nenorocire, în loc de pâine avem biscuiţi.

Şeful spuse câteva cuvinte în moluche tovarăşilor săi şi fiecare, scotocind prin sacurile lor scoaseră nişte torti llas de mei, charqui şi câteva plosci pline cu chica, un fel de cidru făcut din fructe şi mei.

Totul fu aşezat pe iarbă înaintea celor doi tineri, încântaţi de acest belşug.

Indienii descălecară şi luară loc în jurul celor doi călăteri.

— Il rog pe fraţii mei să mănânce, invit şeful.

Tinerii nu se lăsară rugați și începură să înfulece cu poftă. Timp de câteva minute domni o tăcere adâncă, dar de îndată ce foamea fu astâmpărată, conversația reluă tonul ei normal.

Indienii sunt oameni cari pricep, cel mai bine, legile ospitalității. Dela primul cuvânt ei știu ce fel de întrebări să pună oaspeților lor și unde trebue să se oprească pentru a nu comite vreo indiscreție. Cei doi tineri, care fuseseră obicinuiți în Europa să-i considere pe toți indienii drept niște sălbateci mâncători de oameni, nu-și credeau ochilor văzând modul nobil cum știau aceștia să se facă plăcuți.

— Frații mei nu sunt spanioli?

— E adevărat, răspunse Luis." dar cum ai băgat de seamă?

— Noi îi cunoaștem doar pe aceștia chialpos — soldați proști! — Din ce insulă sunt frați noștri?

— Țara noastră nu-i o insulă, răspunse Buffallo Bill.

— Fratele meu se înșeală. O singură țară nu e o insulă și țara aceasta este a Aucașilor.

Tinerii plecară capul: împotriva unor astfel de opriri, orice discuţie devenea neputincioasă.

— Suntem francezi.

— Francezii sunt o naţiune vitează. In timpul marelui răsboi, noi am avut mai mulţi luptători francezi. Pieptul le era acoperit de mai multe răni primite în războaiele insulei lor, când lupta sub ordinele marelui lor şef Zaleon. [1])

— Napoleon! făcu Buffallo Bill uimit.

— Da, aşa mi se pare că-i spuneau feţele palide. Voi l-aţi cunoscut? întrebă indianul cu o curiozitate rău stăpânită.

— Nu, deşi ne-am născut sub domnia lui Acum e mort.

— Fratele meu se înşeală, răspunse indianul. Războinici ca acesta nu mor niciodată. Când şi-au îndeplinit misiunea lor pe pământ, ei se duc în eskennanc — rai pentruca să vâneze împreună cu Pillian — D-zeu — stăpânul lumii.

Tinerii se înclinară, cu un aer convins.

— Aşa cum fac şi compatrioţii lor cari străbat uneori teritoriile noastre de vână-

---

1) Napoleon, istoric.

toate, fraţii noştri au fără îndoială dorinţa de a face comerţ cu noi? Unde le sunt mărfurile?

Nu suntem negustori, răspunse Buffallo, ci am venit doar să vizităm pe fraţii noştri din Araucania, a căror deşteptăciune şi ospitalitatea ne-au fost mult lăudate.

Moluchii iubesc pe francezi, răspunse şeful, măgulit de compliment. Fraţii mei vor fi bine primiţi în micile noastre tolderias — sate.

Cărui trib aparţine fratele meu? întrebă Buffallo Bill încântat de buna părere ce-o aveau indienii de complimentele lui.

-- Eu sunt unul din principalii Ul — şefi — ai tribului sfânt al Marelui ..e, spuse şeful cu mândrie.

-- Mulţumesc; încă un cuvânt te rog.

-- Fratele meu poate vorbi, urechile mele sunt deschise.

-- Suntem în căutarea unui şef molucho, căruia îi suntem recomandaţi de câţiva prieteni cu cari el a făcut, cândva, negustorie.

-- Care e numele acestui şef?

— Antinahuel.

— Bine.

— Fratele meu îl cunoaşte?

— Il cunosc. Dacă fraţii mei vor să m. urmeze, ei vor vedea marcie toldo al unui şef, şi vor fi primiţi ca nişte penni. De îndată ce vor fi odihniţi, chiar eu îi voi conduce la Antinahuel, cel mai puternic toqu ai celor patru Utal-Malpus ai confederaţie araucaniene.

— Care e provincia guvernată de Antinahuel?

— Pire-Mapus, adică interiorul Anzilor.

— Mulţumesc.

— Fraţii mei acceptă propunerea pe ca n făcut-o?

Dece n'am accepta-o, de vreme ce c .ioasă?

— Atunci fraţii mei să vină cu mine, răspunse şeful surâzând. Tolderia mea nu e departe.

— Indienii încălecară.

— Indianul acesta are aerul că vorbeşte cu sinceritate, spuse Buffallo. Şi apoi e şi un prilej să învăţăm lucruri interesante.

— Atunci să mergem, răspunse Luis.

— Cu D-zeu înainte, spuse Buffallo Bil şi se avântă în şea. Luis îl imită.

Războinicii puelches se repezir

Cap. 18

Şacalul negru

Pentru ca cititorii noştri să priceapă mai bine, cele ce vor urma, ne vedem siliţi să le povestim o aventură întâmplată cu 21 de ani înainte de epoca în care se petrec evenimentele până acum povestite.

Spre sfârşitul lunei Decembrie 1816, într'o noapte rece şi ploioasă, un călăreţ bine învelit în mantaua sa, urca drumul ce duce prin munţii dela Cruces la San Jose. Acest om era un bogat proprietar, care dădea o raită prin Araucania pentru a trata cu indienii o mare cantitate de boi şi oi. Se grăbia, deoarece întârziase. Voia să-şi petreacă noaptea la hacienda pe care o avea la o depărtare de câteva leghe.

Ţinutul nu prea era liniştit.

De câteva zile indienii puelches apăruseră înarmaţi la graniţele republicei Chili, arzând fermele, răpind familiile pe cari le puteau surprinde, comandaţi de un şef numit Şacalul Negru, a cărui cruzime îngheţa populaţia de spaimă. Aşa că se poate închi-

pui cu ce ce frică înainta omul despre care am vorbit. Fiecare minut îi mărea teama. Furtuna isbucnise cu o furie de nedescris, vântul sufla cu putere printre arbori, ploua cu găleata, iar fulgerile orbiau calul, care nu mai voia să înainteze. Călărețul încerca să se orienteze, atâta cât îi îngăduia întunericul. Cu prețul a multor greutăți, reuși însfârșit să înfrângă obstacolele. Vedea, la o oarecare distanță zidurile haciendei sale, când, deodată, calul făcu un salt atât de neprevăzut, încât fu cât pe ce să golească șeaua. Când îl putu stăpâni, încerca să vadă cauza spaimei animalului și zări, cu groază câțiva oameni cu fețele sinistre, cari stăteau nemișcați în fața lui. Prima mișcare a călărețului fu să și ducă mâna la pistoale pentruca să-și vândă cât mai scump viața, căci înțelegea că e pierdut.

— Nu pune mâna pe arme, don Antonio Quintana, spuse o voce aspră. Nu vrem nici banii, nici viața.

— Ce vreți atunci?

— Să ne găzduești noaptea asta.

Don Antonio încercă să recunoască pe

.'mul care-i vorbise, dar nu-i putu distinge trăsăturile, noaptea fiind foarte întunecoasă.

— Porțile locuinței mele s'au deschis întotdeauna în fața unui străin. Dece n'ai bătut?

Știind că trebue să te înapoezi, am preferat să te aștept.

— Ce vreți deci dela mine?

— Am să ți-o spun în casă. Pentru asemenea spovedanii, șoseaua-e un loc foarte ău ales.

— Dacă nu mai aveți nimic să-mi spu neți și dacă sunteți tot atât de dornici ca mine să stăm la adăpost, să ne continuăm rumul împreună.

— Atunci te urmăm.

Și fără să mai schimbe vreo vorbă, se îndreptă spre hacienda.

Don Antonio Quintana era un om hotărît; dovedise felul în care răspunsese acelora 'are-i împiedecase drumul: cu toată ușurința cu care se exprimase necunoscutul, după accentul lui gutural, el recunoscu imediat, că avea de aface cu indieni; teama ficu loc curiozității. Deaceia nu șovăise să acorde găzduire cerută, știind că araucanii Puelches Huiliches sau Molucii nu jefuiesc

niciodată acoperişul sub care au fost pri
Iar gazdele care-i adăpostesc sunt
pentru ei.

Ajunseră la haciendă.

Don Antonio nu se înşelase. Oamenii cari îl opriseră era într'adevăr indieni. Erai patru, printre cari şi o femee care alăpta un copil. Haciendero îi invită în casă, cu cuvintele lui cele mai frumoase. Dădu porunci peonilor — servitori indieni — înspăimântaţi de înfăţişarea oaspeţilor să fie serviţi cu tot ce doriau, apoi le spuse:

— Mâncaţi şi beţi ca la Dvs. acasă.

— Mulţumesc. Avem nevoe numai alimente.

— Nu vreţi să rămâneţi până în zori? Noaptea e întunecoasă şi afară e un timp groaznic.

— Este tocmai ce ne place nouă mai mult. Dealtfel trebuie să plecăm imediat

Acela care vorbise era un om de vreo 40 de ani, înalt şi bine făcut, cu trăsăturile energice şi ochii dominatori, lucruri ce dovedeau că are obicinuinţa să poruncească

— Eu sunt acela, începu, care am comandat ultima maloca — invadare — contra

fetelor palide dela graniţă. Mosotonii mei au fost ucişi eri, într'o luptă, de către lancerosi Dvs; aceştia trei pe cari îi vedeţi sunt singurii cari îmi mai rămân dintre cei două sute de războinici. Ceilalţi sunt morţi şi chiar şi eu sunt rănit, gonit, încolţit ca o fiară fioroasă, fără cai şi fără arme, spre a mă apăra, în caz că sunt atacat. Vin deci să vă cer mijloacele spre a scăpa din ghiarele acelora cari mă urmăresc. Nu vreau să vă înşel, deaceia vă voi spune numele omului pe care îl aveţi în faţa Dvs.. Sunt cel mai mare vrăjmaş al spaniolilor şi mi-am petrecut toată viaţa luptând contra lor. Sunt Şacalul Negru, Apo-Ulmene al Şerpilor Negri.

La acest nume temut, chilianul nu-şi putu stăpâni o mişcare de spaimă, dar reluându-şi sângele rece, răspunse cu o voce liniştită:

— Eşti oaspele meu şi eşti nenorocit. Două lucruri sfinte pentru mine. Altceva nu mai vreau să ştiu. Vei căpăta arme şi cai.

Un surâs blajin lumină faţa indianului.

— Incă o rugăminte, spuse el.

— Vorbeşte.

Şeful luă de mână pe tânăra indiană, care

până atunci cuibărită într'un colţ, plângea legănându-şi copilul şi o înfăţişă lui Don Antonio:

— Această femee e a mea. Şi copilul e al meu. Ţii încredinţez pe amândoi.

— Voi avea grijă de ei. Femeia va fi sora mea, copilul va fi fiul meu.

— Apo Ulmene îşi va reami şeful cu o voce tremurătoare.

Depuse o sărutare pe fruntea plăpândei fiinţe care-i surâdea, trimise femeiei sale o privire plină de dragoste şi se repezi afară, urmat de către oamenii săi. Don Antonio le aduse cai şi arme şi cei 4 indieni dispărură în noapte.

Trecuseră mulţi ani, fără ca Don Antonio să mai audă vorbindu-se de Şacalul Negru; copilul şi femeia erau mereu la el, trataţi ca şi cum ar fi făcut parte din familia lui Mărinimosul hacendero se căsătorise; din nenorocire după un an de fericire, soţia lui muri dând naştere unei minunate fetiţe căreia fermierul îi dădu numele de Maria.

Cei doi copii creşteau împreună, supraveghiaţi de ochiul atent al indienei. Intr'o zi, o numeroasă trupă de Puelches, minuna

îmbrăcaţi şi înarmaţi, sosi la Rio Claro, oraşul în care locuia hacendero.

Şeful acestor indieni era Şacalul Negru. Venia să-şi rela femeia şi copilul.

Intrevederea fu înduioşătoare.

Şeful uită impasibilitatea indiană şi strânse la piept pe cele două fiinţe atât de dragi.

Când trebuiră să plece, copii aflară că vor trebui să fie despărţiţi şi vărsară lacrimi amare. Erau obicinuiţi să trăiască împreună şi nu puteau înţelege să fie despărţiţi.

Don Antonio îşi întinsese comerţul său asupra câtorva puncte dela graniţă iar fermele sale se întindeau cât vedeai cu ochii.

Şacalul Negru, care-i închinase o recunoştiinţă fără margini şi o prietenie din cele mai curate, îi fu de mare folos în tranzacţiile sale; îi mijlocea afaceri excelente cu compatrioţii săi şi mai ales îi apăra proprietăţile contra atacurilor jefuitorilor.

In fiecare an, când Don Antonio îşi vizita chacrele, petrecea câteva luni în tribul Şerpilor Negri, pe lângă prietenul său Şacalul Negru; fiică-sa îl întovărăşia întotdeauna, din cauza prieteniei ce-i lega pe cei doi copii.

Aşa trecură câţiva ani.

La epoca, când începe povestirea noastră Şacalul Negru murise ca un brav războinic cu armele în mână, într'o luptă, iar fiul său Antinahuel. In vârstă de aproape 25 de ani fusese ales Apo-Ulmen în locul lui, apoi numit Utal-Mapus, ceeace însemna că era unul din principalii conducători ai Araucaniei.

Don Antonio murise şi el puţin timp după căsătoria Mariei cu Don Tadeo de Leon, ucis de purtarea fiicei sale, ale cărei escapade provocaseră un scandal straşnic în înalta societate a Capitalei.

Dona Maria îl vedea pe Antinahuel la mari intervale, dar prietenia lor rămase nu numai la fel ca în vremea copilăriei, ci mai mult încă, pentru războinicul puelches alinsese un asemenea grad de fanatism, încât accepta, drept poruncă, cea mai neînsemnată toană a tinerei femei. Mare fu deci imirea războinicilor tribului Şerpilor Negri, când văzură venind, într'o seară, la tolderia lor, pe Dona Maria întovărăşită de doi peoni. Văzând-o, obrazul deobiceiu întunecat, al tânărului şef, se lumină pe dată.

— Frumoasa din Pădure; strigă el cu bucurie, sora mea îşi aminteşte încă de sărmanul indian?

— Am venit să-l vizitez, răspunse ea, întinzându-i fruntea pe care el depuse o sărutare: inima mea e tristă, deaceia mi-am amintit de fratele meu.

— Aş putea să te ajut, oare?

— Fratele meu mi-ar putea face un mare serviciu.

— Viaţa mea e a surorei mele. Ea ştie că poate face orice cu ea.

— Mulţumesc, ştiam că mă pot bizui pe tine.

— Pretutindeni şi întotdeauna.

Şi după ce se înclină respectuos înaintea tinerei femei, el o introduse în rancho-ul său, unde mama sa o primi cu dragoste pe aceia pe care ani de zile o îndrăgise, parcă ar fi fost fiica ei.

Cap. 19

Doi prieteni ce se înţeleg de minune

Antinahuel — Tigrul Soare — era pe atunci un bărbat de vreo 35 de ani. Statura sa înaltă, mersul său măreţ, totul în el arăta

pe omul obicinuit să poruncească Războinic reputaţia lui era mare, iar mosotonii lui aveau pentru dânsul o superstiţioasă veneraţie.

Masa era pusă. Ne servim de expresi „masa era pusă" deoarece şefii araucanieni cunosc foarte bine obiceiurile europenilor. Aproape toţi au farfurii, linguri şi furculiţe de argint masiv, de cari nu se servesc decât atunci când au oaspeţi de seamă; când sunt însă singuri, preferă să mănânce cu degetele

Dona Maria se aşeză la masă şi făcu semn lui Antihanuel să ia loc în faţa ei. Mâncară în tăcere. După masă, un peon aduse mate, o băutură din iarba de Paraguay, pe care Chilienii o obicinuesc în locul ceaiului.

Insfârşit, Dona Maria se hotărî să înceapă:

— Fratele meu desigur că e surprins văzându-mă.

— Intr'adevăr,

binevenită.

— Văd cu plăcere că fratele meu e mereu galant.

— Imi iubesc sora şi sunt fericit c'o văd.

— Ştiu că ţii la mine, Penni, dar astăzi D-ta eşti un Carskens — mare şef — ş

eu nu sunt decât numai o sărmană femee.

— Frumoasa din Pădure e sora mea și dorințele ei vor fi întotdeauna sfinte pentru mine.

— Mai bine să lăsăm astea și să vorbi despre copilăria noastră.

— „Erl“ nu mai există spuse șeful, sentențios.

— Ai dreptate, dece să vorbim despre vremuri cari nu mai pot reveni?

— Sora mea se înapoiază în Chili?

— Am părăsit Santiago și aș vrea să stau câtăva vreme la Valdivia. Mi-am părăsit tovarășii de drum, numai pentru a veni să dau bunăziua fratelui meu.

— Da, știu că acela pe care fețele palide îl numesc Generalul Bustamente, deabia vindecat de o rană primită nu de mult, vizitează actualmente provincia Valdivi Și eu am treabă acolo.

— Multe fete din sud se găsesc acum acolo.

— Sunt și cunoștințe de ale mele printre ei?

— Da, unul singur, doar: Don Tadeo de Leon, soțul meu.

Antihanuel ridică capul, uimit.

— Il credeam împuşcat.

— A fost.

— Şi?

— A reuşit să scape, deşi grav rănit.

Femela încerca să surprindă pe chipul indianului impresia cauzată de această ştire.

— Don Tadeo e mereu duşmanul surorei mele?

— Mai mult ca oricând.

— Bine.

— Nemulţumit că m-a părăsit, răpindu-mi copilul, singura mea mângâere, el a început în mod public, să curteze o altă femeie, pe care o târâie pretutindeni cu dânsul. Acuma se află amândoi la Valdivia.

— Ah! făcu şeful indiferent.

Obicinuit cu moravurile araucaniene, cari îngădue fiecărui bărbat să-şi ia oricâte femei poate hrăni. el găsea acţiunea lui Don Tadeo foarte firească.

Această nuanţă nu scăpă Donei Maria, care zâmbi.

— Femeia aceasta se numeşte Dona Rosario de Nendoz şi e, după cum se spune, o fiinţă încântătoare.

Acest nume produse efectul unei lovituri de trăznet: dintr'un salt, şeful fu în picioare, cu obrazul aprins, cu ochii scânteetori:

— Rosario de Mendoz, spui sora mea?

— Eu n'o cunosc, i-am auzit doar numele. Te interesează.

— Doloc, răspunse Anti
se jos,

— Dece nu se răzbună sora mea asupra omului care a părăsit-o?

— La ce bun? Sunt doar o biată femeie singură, lipsită de orice ajutor!

— Singură? Şi eu ce sunt?

— Nu vreau ca fratele meu să fie răzbunătorul unei insulte care mă priveşte numai pe mine.

— Sora mea se înşală; atacând pe acest om, răzbun o insultă personală.

— Nu-l înteleg pe fratele meu.

— Ascultе deci.

In această clipă, mama lui Antihanuel intră în toldo şi se apropie de şef:

— Fiul meu face rău că-şi aminteşte de lucruri cari îi redeschid răni vechi, spuse ea cu tristeţe,

— Femeie; Retrage-te; Sunt un războinic

şi tata mi-a lăsat o răzbunare care trebuie îndeplinită. Am jurat c'o voi îndeplini.

Sărmana indiană eşi, suspinând amarnic.

— Deşi sora mea este un copil al poporului meu, deoarece a fost crescută de mama mea, totuşi niciodată ea n'a cunoscut povestea familiei noastre: această poveste îi va dovedi că şi eu am împotriva lui Don Tadeo de León o ură neîmpăcată şi dacă până azi n'am încercat nimic cântra lui, am făcut-o ştiind că e soţul surorei mele: astăzi însă îmi reiau libertatea de acţiune, pentrucă văd cum se poartă don Tadeo cu soţia lui.

Femeia făcu un gest de încuviinţare.

— Cand c u l m e - h u i n c a — mizerabilii spanioli — cuceriră Chili, făcându-i sclavi pe ţaşii săi locuitori, ei gândiră să cucerească şi Araucania. Marele toqui Cadegual fu unul din primii care convocă un a u c a c c o y o g un sfat al naţiunii. Războiul care se făcu cu feţele palide fu înspăimântător şi dură din zori şi până în seară: mulţi războinici plecară să vâneze în câmpiile Eskenane, dar Pillian nu-i părăsi pe Araucanieni. Ei înfrânseră pe chiaploşi care se răsfirară ca nişte iepuri, de teama lăncillor războini-

cilor noştri. Multe feţe palide căzură în mâinile noastre; printre aceştia se găsia şi un şef puternic anume Estevan de Leon. Cadegual ar fi putut să-l ucidă, dar n'o făcu dimpotrivă, îl trată ca pe un frate, conducându-l la tolderia sa. Dar spaniolii n'au ştiut niciodată să recunoască o binefacere. Don Estevan, uitând datoriile sacre ale ospitalităţii, seduse pe fica aceluia căruia îi datora viaţa şi într'o zi dispăru cu ea. Trădarea aceasta îndureră grozav pe Cadegual care se jură atunci să ducă împotriva feţelor palide un război cumplit, Şi îşi ţinu jurământul: toţi spaniolii cari îi căzură în mâini oricare le-ar fi fost vârsta şi sexul, fură masacraţi. Nu-i aşa că avea dreptate?

— Da, răspunse Linda, laconic.

— Intr'o zi, Cadegual, surprins de fioroşii săi vrăjmaşi, căzu acoperit de răni în mâinile lor, după o vitejească împotrivire. Acum era el în puterea lui don Estevan de Leon. Şeful spaniol îl recunoscu pe acel care cu câţiva ani înainte îi salvase viaţa şi fu milostiv. După ce îi tăiă mâinile şi îi crăpă ochii, i-o dădu înapoi pe fiică-sa de care se săturase şi-l trimise peşchey poporului

său. Cadegual fu călăuzit de fiica sa, pe care o iertă de răul ce-i făcuse. Inapoiat acasă el povesti tuturora cele ce pățise și după ce căpătă jurământul fiilor și rudelor sale că va fi răzbunat, se lăsă să moară de foame, deoarece nu mai putea trăi din cauza rușinei.

— Groaznic, făcu Don Maria, mai fără de voie.

— Până astăzi, încă bătrânul Cadegual n'a fost răzbunat O providență cerească ocrotia familia de Leon. Din această familie n'a mai rămas astăzi decât don Tadeo, care e de temut prin curajul, averea și influența ce o are asupra compatrioților săi. Se pare că el nici nu cunoaște ura grozavă ce există între familia lui și acela a lui Cadegual, dar urmașii aceștia sunt puternici și numeroși și dacă ora răzbunării va veni, nu vor lăsa să le scape. Sora mea, Cadegual era bunicul meu și-ți mulțumesc că mi-ai spus că vrăjmașul meu nu e mort și că-l pot găsi prin apropiere.

— Penni, mama ta ți-a spus că nu trebuie să redeschizi răni vechi. Intre Araucanieni și Chilieni domnește astăzi pacea. Nu

uita că albii sint numeroşi şi căliţi în războaie.

— Eu sunt sigur că voi izbândi.

Indienii de rang mare cred, mai toţi, că există un geniu al familiei, care îi ajută să reuşească. Dona Maria se prefăcu, că nu pricepe. Dăduse vânătorului o urmă, restul n'o mai privea. Ştia că altul e motivul pentru care şeful vroia să-l ucidă pe Leon, dar se făcu că nu-l ghiceşte.

Mai vorbi ce mai vorbi cu Antihanuel, apoi se retrase în camera ce i se pregătise. In zori trebuia să plece spre Valdivia.

Cap. 20

Machi—vrăjitorul

In acceaş zi, o tolderia situată la o depărtare de vreo 120 kilometri de Arauco, în mijlocul munţilor, pe malurile Carampanguei era în prada unei foarte mari însufleţiri.

Femeile şi războinicii, adunaţi înaintea uşei unei tolde pe pragul căreia era expus un

cadavru, scoteau strigăte şi gemete dureroase. In mijlocul mulţimei, nemişcat, lângă cadavru, stăţea un om bătrân, îmbrăcat într'un costum ciudat de femeie, care făcea, fel de ţel de gesturi şi schimonoseli. Părea că el conduce ceremonia. Acest om era vrăjitorul tribului: mişcările care le făcea urletele care le scotea, aveau scopul să apere cadavrul împotriva geniului răului. La un semn al vrăjitorului, muzica şi gemetele încetară. Geniul răului, învins de puterea vraciului, renunţase să mai lupte şi cam laş, de felul lui, o ştersese.

Vraciul se întoarse atunci spre un om de statură înaltă care sta lângă dânsul, sprijinindu-se în lancie.

— Ulmen al puternicului Trib al Marelui Iepure, tatăl tău, valorosul Ulmen care ne-a fost răpit de către Pillian, nu se mai teme de influenţa geniului rău pe care l-am silit eu să se depărteze şi vânează acum în câmpiile fericite ale Eskennanului, împreună cu toţi războinicii drepţi: toate riturile fiind îndeplinite, a venit ora când trebuie să redăm pământului cadavrul lui:

— Stai: Tatăl meu e mort, dar ci

u cis? Un războinic nu piere în câteva ore fără ca vreo influență tainică să nu fi venit să-i usuce isvoarele vieții din inimă răspunde-mi, machi inspirat de Pillian, spune-mi numele ucigașului. Inima tristă nu va fi ușurată, decât atunci când tatăl meu va fi răzbunat.

La aceste cuvinte, un freamăt adânc străbătu mulțimea adunată și strânsă în jurul corpului.

Machlul, după ce lăsă ca privirea sa să rătăcească asupra celor prezenți, închise ochii, încrucișă brațele pe piept și păru că se reculege.

Araucanienii nu îngăduie decât o singură moarte: acela pe câmpul de bătaie; ei nu știu că-ți poți pierde viața, fie datorită unui accident, fie datorită unei boli. In amândouă cazurile ei atribuie moartea unei puteri supranaturale, fiind încredințați că un dușman al răposatului i-a aruncat niscaiva vrăji. In această credință, în momentul funerariilor, părinții și prietenii mortului se adresează vraciului, spre a afla numele ucigașului.

Machlul este obligat să-l denunțe; zadarnic ar căuta el să-i facă să înțeleagă că moartea

este firească. Ar deveni imediat victima furiei poporului. Deaceia vraciul se păzeşte să şovăiască: ucigaşul e cu atât mai uşor de numit, cu cât el nici nu există. Deoarece însă e nevoe de o victimă, el numeşte pe unul din duşmanii săi, iar atunci când n'are — ceeace e foarte rar — numeşte pe unul a întâmplare. Pretinsul ucigaş, cu toate protestele sale, e sacrificat fără milă.

Printre aceia cari se îngrămădeau lângă răposat, se afla Luis şi Buffallo. Cei doi tineri nu înţelegeau nimic din această scenă, aşa că fură lămuriţi de către călăuza lor

— Ei, întrebă Ulmenul, cunoşti numele aceluie căruia trebuie să-i cerem socoteala?

— Da.

— Dece taci, atunci când cadavrul cere răzbunare?

— Pentrucă sunt oameni puternici cari îşi bat joc de dreptatea omenească.

— Vinovatul, oricare ar fi el, nu va scăpa răzbunărei mele: vorbeşte fără teamă, ghicitorule şi oricare va fi vinovatul, el îşi va ispăşi păcatul.

Machiul se sculă în picioare şi în mijlocul tăcerei generale arată cu degetu pe şe-

ful care îl primise atât de călduros pe cei doi tineri:

— Iată pe ucigaşul tatălui tău, îndeplineşte-ţi deci răsbunarea; Trangoil Lannec — prăpastia adâncă — este acela care i-a făcut farmece;

Şi vrăjitorul îşi acoperi faţa cu un colţ al ponchului său, caşicum ar fi foarte îndurerat de revelaţia ce trebuise s'o facă.

Poporul tăcuse, uimit. Trangoil Lannec era ultimul care ar fi fost bănuit Era iubit şi venerat de toţi pentru curajul, sinceritatea şi mărinimia sa. După ce primul moment, de surpriză trecu, mulţime începu să se dea la o parte. Aşazisul ucigaş rămase singur faţă în faţă cu victima sa. Trangoil Lannec, rămase nemişcat Un surâs dispreţuitor îi aluneca pe buze. Coborî de pe cal şi aşteptă

Ulmenul merse încet spre dânsul.

— Dece l-ai ucis pe tatăl meu, Trangoil Lannec? îl întrebă el cu o voce tristă. Te iubia şi eu nu eram un penni a! tău?

— Nu eu ţi-am ucis tatăl, Curumilla — aur negru — răspunse şeful cu un aşa accent

încât orice om ar fi priceput că nu novatul.

— Aşa a spus vrăjitorul

— Minte .

— Vraciul nu poate să mintă: e inspirat doar de Pillian Tu, femeia ta şi copii tăi veţi muri, pentrucă aşa cere legea

Fără să răspundă, şeful îşi aruncă armele şi merse de se aşeză lângă stâlpul sângelui, împlântat în faţa toldei medicului În jurul lui se formă un cerc Fură aduşi şi femea şi copii şefului . Se începură pregătirile de supliciu, deoarece funerariile nu puteau să aibă loc, înainte de execuţia ucigaşului .

Vraciul triumfa

Un singur om îndrăsnise să-şi ridice glasul împotriva vicleniilor lui Şi acest om urma să moară lasându-l pe el stăpânul absolut al tribului. La un semn al lui Curumilla, doi indieni începură să-l lege pe şef, cu toate plânsetele şi gemetele femeiei şi copiilor acestuia

Luis era revoltat de mişelia vraciului , de credulitatea indienilor

— Nu putem lăsa să fie omorit

— Sunt însă prea numeroşi

— Trebue neaparat să salvăm acest nenorocit care ne-a oferit prietenia lui cu atâta bunăvoință

— E adevărat cu Trangoil Lannec e un om cumsecade, dar ce-am putea face?

— O să ne aruncăm între ei și dușmanii lui și îi sigur că vom ucide câțiva.

— Și apoi ceilalți ne vor ucide pe noi. Ce brânză am făcut atunci? Să găsim mai bine altceva, făcu Buffallo Bill.

— Să ne grăbim. Reprezentația va începe îndată.

— Stai; Am găsit: Șiretenia ne va scoate din încurcătură. Vechia mea meserie de scamator î i va veni într'ajutor Tu să stai liniștit.

— Stau, numai să-l scapi

— Bine, voi dovedi acestor sălbateci că eu sunt mai deștept ca ei

Buffallo își împinse calul în mijlocul cercului Toată lumea îl privi cu surprindere.

Luis cu mâna pe armc, privia cu neliniște mișcările prietenului său, gata să-i sară în ajutor.

— Oameni buni, sunteți niște proști și vraciul își bate joc de voi; Caramba, mi-am

făgăduit să vă scot prostiile din cap şi aşa voi face:

Şi plimbă asupra asistenţii o privire curajoasă. Indienii ascultasera acest discurs, fără să facă vreun gest sau să spună vreo vorbă.

Curumilla se apropiă:

— Fratele meu palid să se retragă. El nu cunoaşte legile indienilor puelches, Acest om e condamnat şi va muri:

— Sunteţi nişte proşti; Machiul vostru e vrăjitor, aşa cum eu sunt un aucas. Vă repet că el îşi bate joc de voi şi am s'o dovedesc, dacă îmi daţi voe.

— Ce zice tatăl meu? întrebă Curumilla pe vraciu, care stătea mereu lângă cadavru.

— Ghicitorul surâse cu dispreţ.

— Au spus vr'eodată albii adevărul? rânji el, Să dovedească, dacă poate.

— Bine, răspunse Ulmenul, muruchi poate să vorbească.

— Atunci am sa vă dovedesc că vraciul e un înşelător.

— Aşteptăm, făcu şeful,

Indienii se apropiară cu curiozitate.

Luis nu înţelegea ce avea prietenul său

de gând să facă, ghicia doar că vreo idee smintită îl stăpânește și aștepta, împreună cu ceilalți, să vadă pe unde va scoate cămașa.

— O clipă, întrerupse vraciul. Ce vor face frații mei dacă voi dovedi că acuzarea mea e adevărată?

— Străinul

Curumilla.

— Accept, răspunse Buffallo Bill, care încruntând sprincenile, continuă: Și eu sunt un mare medic.

Indienii făcură o plecăciune respectuoasă Știința Europenilor e în mare cinste la ei, o respectau fără s'o discute.

— Nu Trangoil Lannec la ucis pe șef, ci chiar vraciul.

Atenţiune!

ŞERPII DIN GALLIPOLI

este titlul No. 3 din faimoasa Colecţie Albastră, care s'a pus in vânzare şi se găseşte la toţi chioşcarii librarii şi vânzătorii de ziare din ţară Volum complect Lei 28

ROMANELE DE 7 LEI

lansate de editura noastră au obţinut cel mai mare succes din ultimul timp. Nu uitaţi să cereţi in fiecare Joi un număr nou din „Romanele de 7 Lei". Exemp. Lei 7

Cititorii noştri sunt rugaţi a urmări cu mare atenţie

RĂSCOALA PIEILOR ROŞII

care apare regulat săptămânal şi se vinde cu Lei 5.

„TOM SHARCK" - „COLECŢIA ALBASTRĂ" „ROMANELE DE 7 LEI" - „SHERLOCK HOLMES" - „RĂSCOALA PIEILOR ROŞII"

toate acestea sunt numai o parte din publicaţiunile ce apar in editura noastră.

Editura „IMPRIMERIA BUCUREŞTI" Cobălcescu 29